

ELIMU INAYOZINGATIA UMAHIRI
TATHMINI YA ELIMU YA SHULE YA JUNIOR
KAZI YA NOVEMBA-DISEMBA 2026
DARAJA LA 8 – KISWAHILI PP2

Muda: Saa 2

TAARIFA ZA MWANAFUNZI

Jina la Mwanafunzi: _____ **Jina la Shule:** _____

Nambari ya Tathmini: _____ **Tarehe:** _____

Msimbo wa Shule: _____ **Sahihi:** _____

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

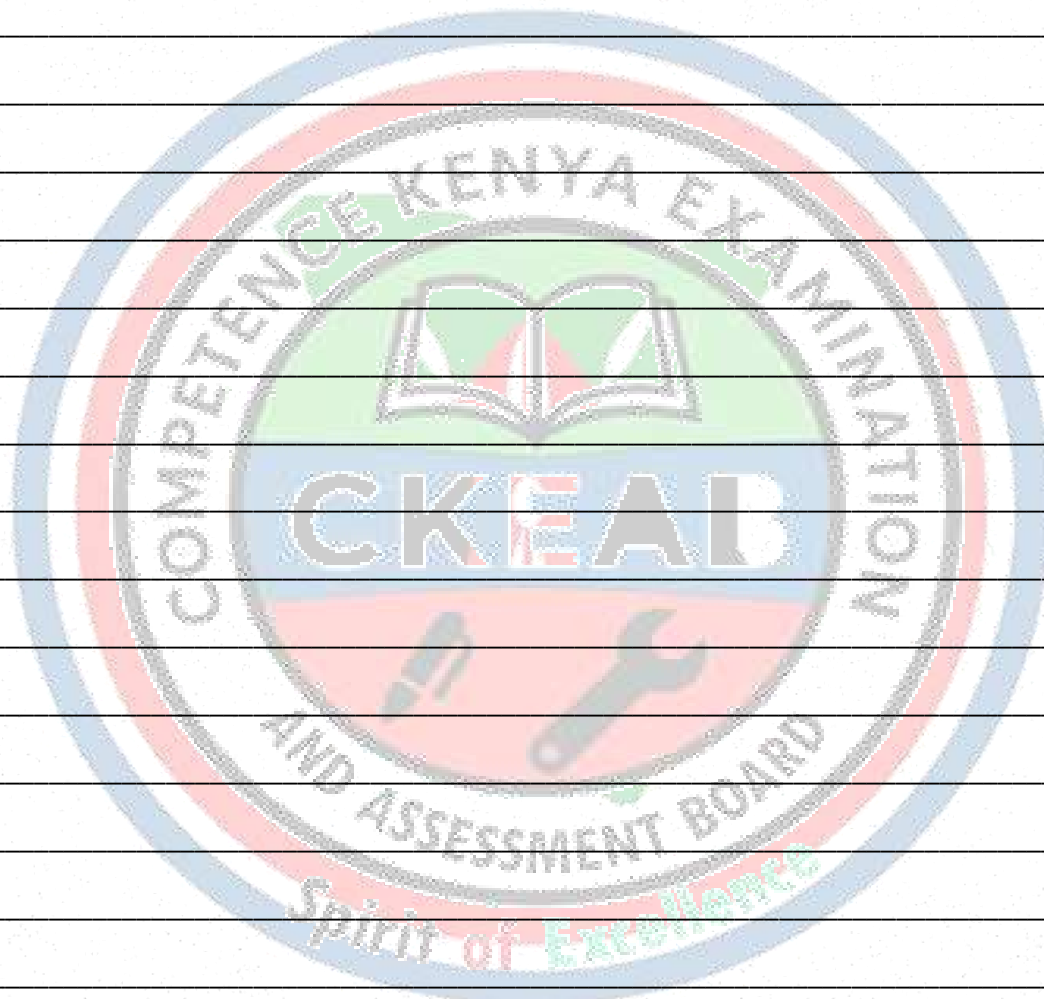
1. Andika jina lako katika nafasi iliyotolewa hapo juu.
2. Andika jina la shule yako na mkondo wako katika nafasi zilizotolewa.
3. Andika nambari yako ya udahili na tarehe ya tathmini katika nafasi zilizotolewa.
4. Karatasi hii ina sehemu mbili: **A na B.**
5. Jibu maswali yote katika **Sehemu A na Sehemu B.**
6. Jibu maswali kwa **Kiswahili.**
7. Majibu yote **LAZIMA** yaandikwe katika nafasi zilizotolewa kwenye karatasi hii.

SEHEMU A (Alama 15)

ZOEZI I: INSHA

Andika insha yenye maneno 300–400 ukieleza:

Somo la Kiswahili limekuwa na matokeo mabaya, hivyo basi, jopo la watu watano limeteuliwa kufanya uchunguzi. Ukiwa kama katibu, andika kumbukumbu za mkutano mliofanya.

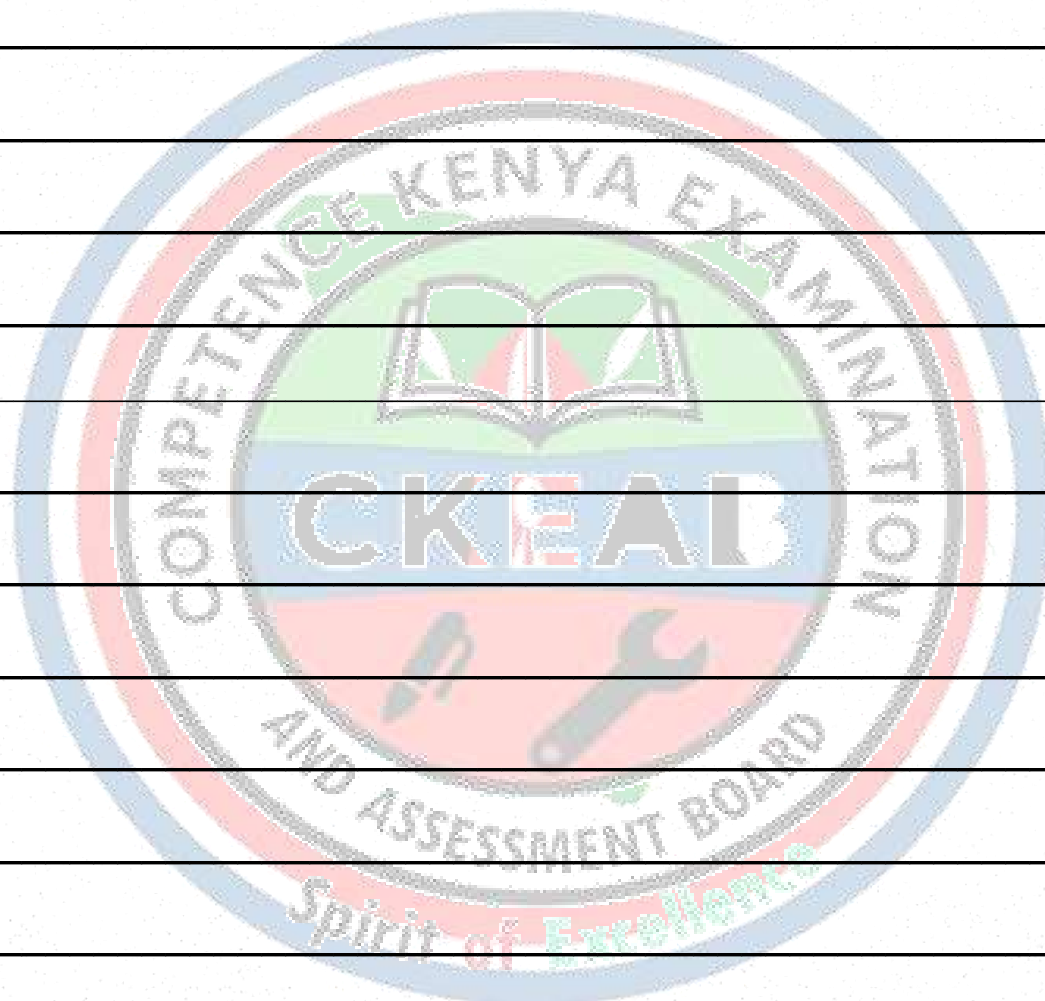

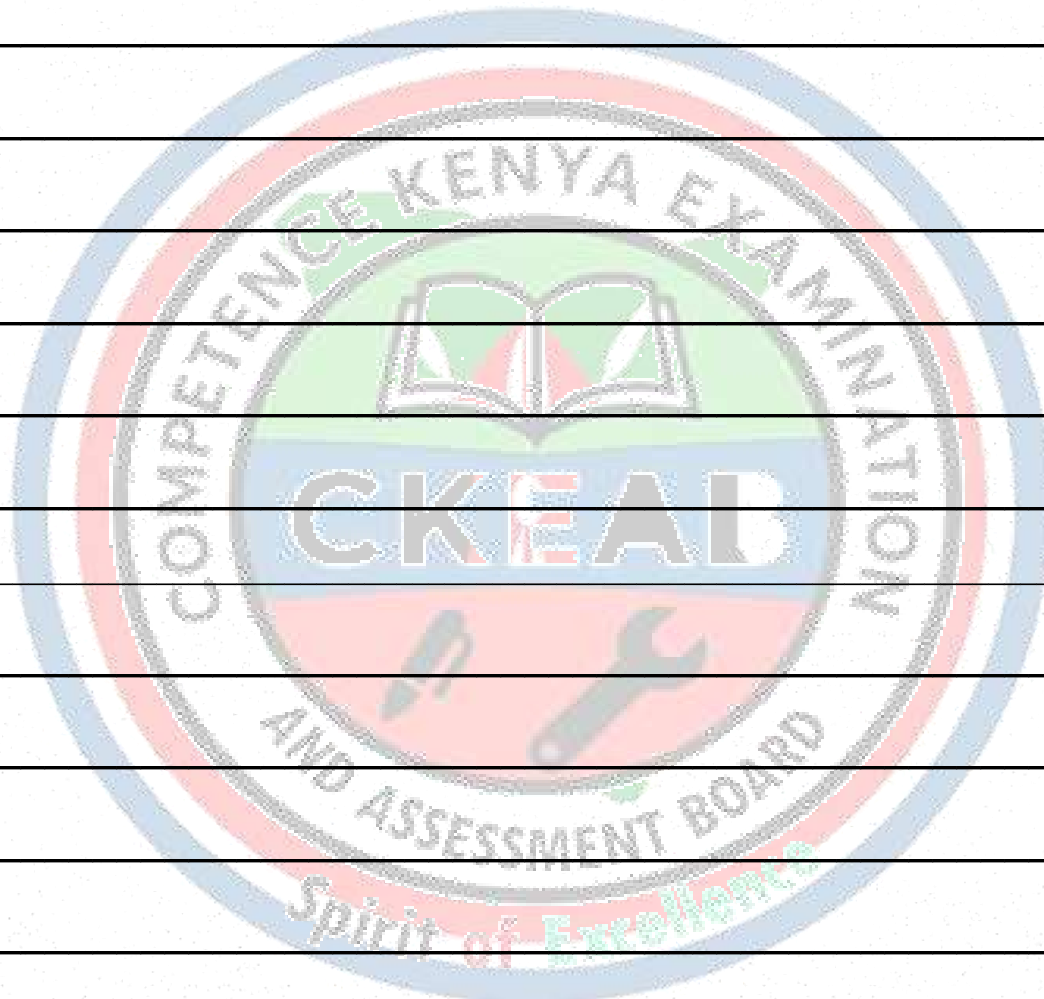

SEHEMU A: INSHA (ALAMA 20)

Swali la 1: Andika insha yenye kichwa:

Umuhimu wa Teknolojia Katika Maisha ya Sasa.

ZOEZI LA 2: HADITHI FUPI (Alama 7)

Kwenye kijiji cha **Mwangaza**, palikuwa na mvulana anayeitwa **Juma**, aliyekuwa na sifa ya uvivu kupindukia. Alipenda kulala na kucheza michezo ya kompyuta siku nzima, huku akipuuza majukumu yake ya nyumbani na shuleni. Mama yake, Bi. Zawadi, alikuwa akimshauri mara kwa mara, "Juma, utavuna ulichopanda! Bidii ni ufunguo wa mafanikio." Juma alipuuza maneno hayo.

Siku moja, shule ilitangaza safari ya masomo kwenda Makumbusho ya Kitaifa. Walimu waliweka sharti kwamba ni wanafunzi waliofanya vizuri darasani na waliokamilisha kazi zao za nyumbani ndio wangeweza kushiriki. Juma, kwa kuwa hakuwa amewahi kukamilisha kazi zake na matokeo yake yalikuwa mabaya, alinyimwa fursa ya kwenda. Alihisi huzuni na majuto makubwa, hasa alipoona wenzake wakiondoka wakiwa na furaha. Tukio hilo lilimwamsha na kumpa funzo la kudumu. Tangu siku hiyo, Juma alibadilika kabisa, akawa mchapakazi na mwanafunzi bora.

Maswali:

- a) Eleza sifa mbili za **Juma** zilizojitokeza kabla ya mabadiliko yake. (Alama 2)

- b) Ni mandhari gani makuu mawili yaliyotajwa katika hadithi hii? (Alama 2)

c) Taja funzo kuu linalopatikana kutokana na kisa cha Juma. (Alama 1)

d) Bainisha na ueleze mbinu moja ya lugha iliyotumiwa na Bi. Zawadi katika shauri lake kwa Juma. (Alama 2)

ZOEZI LA 3: NOVELA (Alama 6)

Soma sehemu ifuatayo ya novela kisha ujibu maswali yanayofuata:

Mwangaza hafifu wa taa ya koroboi uliangazia sura ya **Zawadi**, iliyochooka na iliyojaa wasiwasi. Mikono yake ilitetemeka aliposhika barua iliyokuwa imemfikia asubuhi. Barua hiyo ilitoka kwa kaka yake, Juma, aliyekuwa ameondoka kijijini kutafuta maisha bora mjini miaka kumi iliyopita. Ilikuwa imesema wazi kwamba Juma alikuwa mgonjwa sana na anahitaji msaada wa haraka. Moyo wa Zawadi ulienda mbio. Alikuwa ameahidi wazazi wake waliotangulia mbele za haki kumtunza kaka yake, lakini sasa hali ilionekana kuwa ngumu. Akili yake ilichanganyikiwa; je, aende mjini bila hata senti ya kutosha au abaki kijijini na kumwacha kaka yake katika dhiki? Hali yake ilikuwa kama mzigo wa mawe akilini mwake.

Maswali:

a) Eleza mbinu mbili za lugha zilizotumika katika kifungu hiki. (Alama 2)

b) Taja hisia mbili za Zawadi zilizojitokeza katika kifungu hicho. (Alama 2)

c) Eleza dhamira kuu ya kifungu hiki cha novela. (Alama 2)

ZOEZI LA 4: TAMTHILIA (Alama 10)

Soma sehemu ifuatayo ya tamthilia kisha ujibu maswali.

(Mzee Kikwetu na kijana wake, Bw. Kigeugeu, wanajadiliana kuhusu umuhimu wa elimu.)

Mzee Kikwetu: Kigeugeu, nimekuambia mara nyingi, elimu ndiyo urithi bora kuliko mali zote. Umepuuza shule, umekimbilia pesa za haraka, sasa unaona matokeo yake! Wewe huchoki kukaa vijiwani na wenzako badala ya kujielimisha.

Bw. Kigeugeu: Baba, nyakati zimebadilika. Watu hawategemei vitabu tena. Tazama kina Kaka Tajiri, hawakusoma sana lakini wana magari na nyumba nzuri. Elimu ni kupoteza muda. Maisha ni biashara, na mimi nina akili ya biashara.

Mzee Kikwetu: (Kwa sauti ya kukereka) Akili ya biashara? Kigeugeu, biashara haina miguu. Inaweza kukukimbia wakati wowote. Elimu inakupa maarifa ya kudumu, inakupa uwezo wa kujitegemea hata biashara ikifeli. Ni ngao yako dhidi ya ujinga na umasikini. Je, unaona vijana wengi wasomi wamepoteza mwelekeo kama wewe?

Bw. Kigeugeu: Lakini baba...

Mzee Kikwetu: Hakuna "lakini"! Elimu ni kama mto. Ukikunywa maji yake, utaburudika daima. Ukikataa kunywa, utateseka kwa kiu. Wewe unajidanganya mwenyewe.

Maswali:

a) Bainisha sifa mbili za Bw. Kigeugeu kulingana na mazungumzo haya. (Alama 2)

b) Eleza mbinu mbili za lugha alizotumia Mzee Kikwetu kuisitiza hoja yake. (Alama 2)

c) Ni sababu gani Bw. Kigeugeu anatoa kutetea mitazamo yake kuhusu elimu? (Alama 1)

d) Kulingana na Mzee Kikwetu, ni nini umuhimu wa elimu? Taja mawili. (Alama 2)

e) Ni funzo gani unalopata kutokana na mazungumzo haya? (Alama 3)

ZOEZI LA 5: USHAIRI (Alama 7)

Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali.

Mwalimu wangu bora, nakupenda sana,

Elimu unanipa, maisha kupanga,

Nuru umezitoa, giza kuliondoa,

Daima utabaki, roho yangu kutawala.

Kwa bidii kubwa sana, unatufunza,

Maarifa kutuletea, akili kunyoosha,

Wewe ni mfano bora, kutuongoza,

Heshima kwako mwalimu, utaendelea kuwa.

Fani yako nzuri, tunakuamini,

Maisha yetu yote, unayajenga,

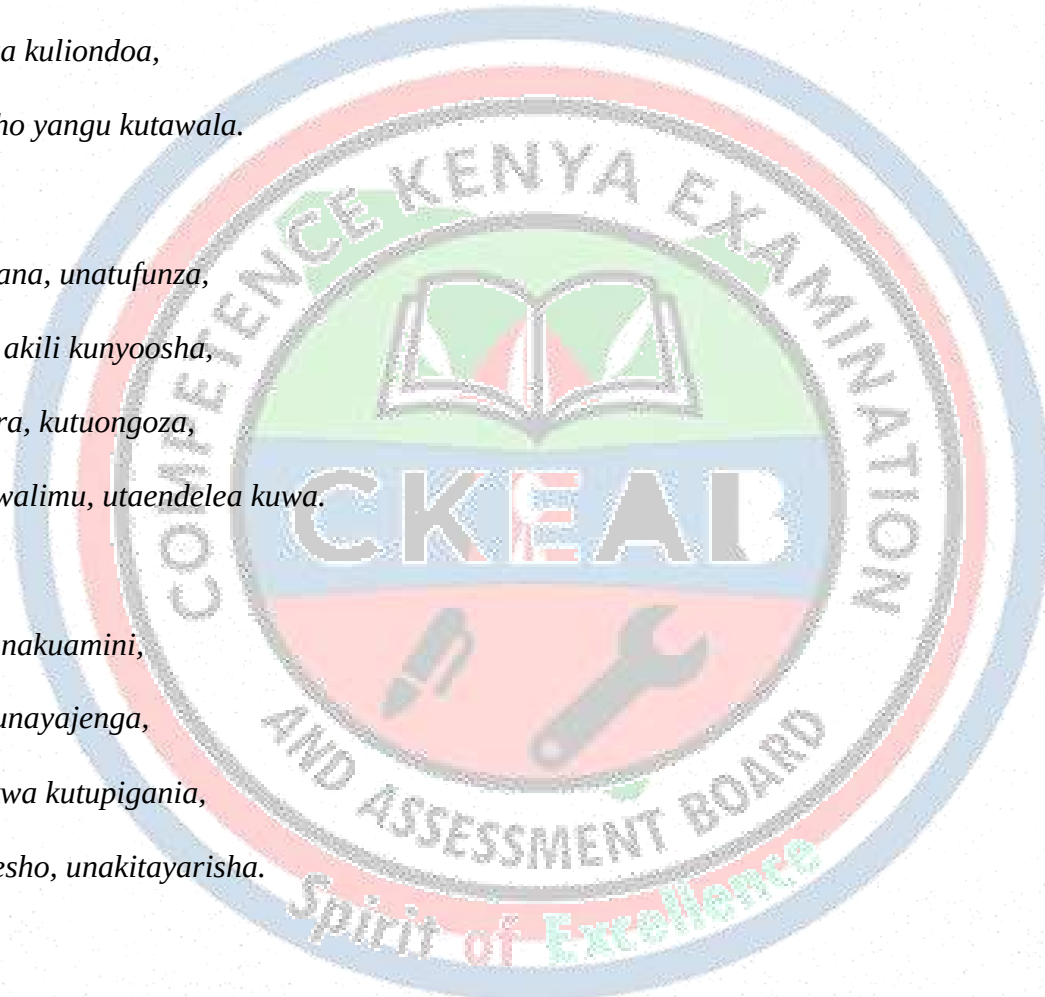
Asante mwalimu, kwa kutupigania,

Kizazi chetu cha kesho, unakitayarisha.

Maswali:

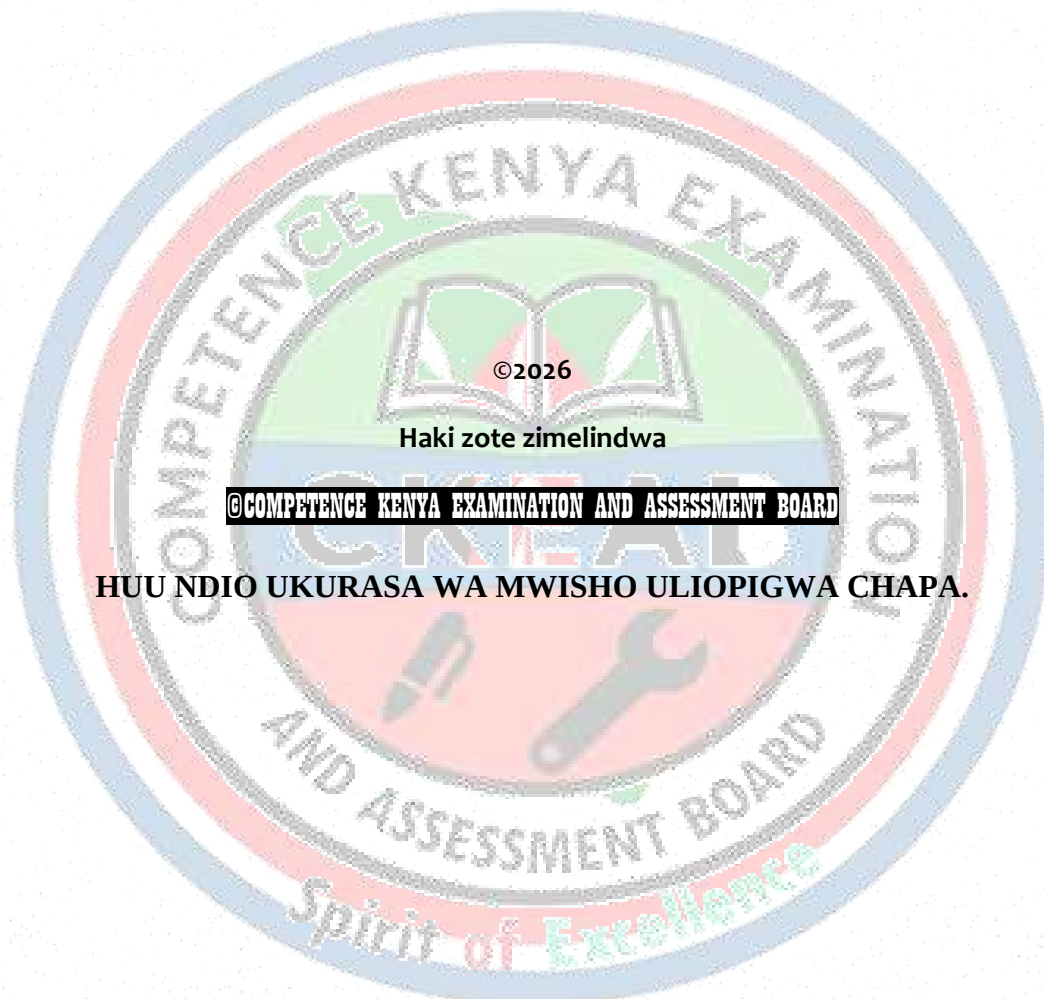
a) Shairi hili lina vina gani vya ndani katika kila ubeti? (Alama 1)

b) Taja na ueleze hisia mbili za nafsineni (mwandishi) katika shairi hili. (Alama 2)

c) Bainisha dhamira kuu ya shairi hili. (Alama 2)

d) Eleza maana ya "Nuru umezitoa, giza kuliondoa" kama ilivyotumika katika shairi. (Alama 2)

HUU NDIO UKURASA WA MWISHO ULIOPIGWA CHAPA.